

“ความตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยภายในห้องโดยสารเครื่องบินของผู้โดยสาร
; กรณีศึกษา นักศึกษาสาขาธุรกิจการบิน”

“Passenger Awareness of In-flight Safety; A Case Study of Airline Business Students”

ชื่อผู้รับผิดชอบโครงการวิจัยและผู้ร่วมวิจัย : นาง กรวิทย์ กังวล
นาย ปวีณ ซาคริยานุโยค

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร : งบประมาณรายได้ 20,000 บาท

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ความสามารถในการเดินทางของมนุษย์ขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยี ตั้งแต่การปฏิวัติวิทยาศาสตร์ในศตวรรษที่ 18 ทำให้ความรู้และวิทยาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเจริญเติบโตเป็นอย่างมาก โดยศตวรรษที่ 20 ได้มีพัฒนาการทางด้านการเดินทางอย่างสูงสุด โดยเฉพาะหลังสงครามเย็น แนวคิดเรื่องเสรีประชาธิปไตยได้แบ่งบานพร้อมทั้งแนวคิดเรื่องการค้าเสรีได้แพร่ขยายไปทั่วโลกในฐานะที่เป็นกระบวนทัศน์ในประชาคมโลกในยุคแห่งการเชื่อมโยงเกี่ยวข้องและกระทบกันในแง่ของเศรษฐกิจและการเมือง ประชาคมโลกจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสู่ยุคเสรีนิยม การเปิดประเทศ และ แนวคิดเกี่ยวกับเสรีนิยมดังกล่าว ทำให้การค้าการลงทุนมิได้จำกัดเพียงแคภายในประเทศหรือภูมิภาคแคบๆ หากแต่ได้แพร่ขยายไปอย่างกว้างขวางทั่วโลก การเดินทางจึงมีความสำคัญในมิติของการเชื่อมโยงร้อยรัดและสร้างเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นอกเหนือจากนี้ แนวคิดเรื่องเสรีประชาธิปไตยยังเป็นปัจจัยที่บีบบังคับให้ประเทศในภูมิภาคต่างๆทั่วโลกต้องปรับตัวให้เข้ากับกระแสทัศน์ดังกล่าวอีกด้วย ความจำเป็นที่จะต้องปรับตัวเข้ากับกระแสหลักทางการเมืองและเศรษฐกิจ ประชากรส่วนใหญ่ทั่วโลกจึงมีความจำเป็นในการเดินทางเพื่อการศึกษาเรียนรู้เพื่อให้สามารถตามประชาสังคมโลกได้อย่างเท่าทัน

การเดินทางที่มีความรวดเร็วที่สุด คือ การเดินทางโดยเครื่องบินซึ่งเป็นนวัตกรรมยานยนต์อันเป็นผลแห่งการค้นพบความรู้พื้นฐานทางการบินของสองพี่น้องตระกูลไรท์ในต้นศตวรรษที่ 20 (IATA 2012: 58) เทคโนโลยีทางการบินได้รับการพัฒนาโดยตลอดเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพทางการเดินทางโดยมีเป้าประสงค์เพื่อสร้างความรวดเร็วและสะดวกสบายในการเดินทาง อย่างไรก็ตาม องค์ความรู้และพัฒนาการทางการบินดังกล่าว ใน

บางครั้งก็ต้องแลกมากับความสูญเสียชีวิตของผู้โดยสารจำนวนไม่น้อย เมื่อมีการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน จึงมีการปรับปรุงพัฒนาเทคโนโลยีทางการบินให้มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

ความปลอดภัยบนเครื่องบินโดยสารจึงเป็นผลแห่งการเรียนรู้เพื่อที่จะป้องกันความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต โดยได้มีการจัดตั้งองค์กรกลางขึ้นมาเพื่อวางมาตรฐานความปลอดภัยทางการบิน ทั้งในระดับนานาชาติ และในระดับชาติ โดยในระดับนานาชาติได้มีการจัดตั้งองค์การการบินพลเรือนนานาชาติ (ICAO : International Civil Aviation Organization) (ICAO, 2013) ซึ่งเป็นองค์กรที่อยู่ภายใต้การกำกับขององค์การสหประชาชาติ (United Nations) นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งสมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (IATA : International Air Transport Association) เพื่อวางมาตรฐานทางด้านความปลอดภัยและธุรกิจเกี่ยวกับการบินในระดับประเทศ มีการจัดตั้งกรมการบินพาณิชย์ (Department of Civil Aviation) ซึ่งปัจจุบัน ได้รับการเปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (CAAT : The Civil Aviation Authority of Thailand) เพื่อควบคุมดูแลมาตรฐานทางการบินความปลอดภัยอีกชั้นหนึ่งด้วย การจัดตั้งองค์กรต่างๆ นั้น มีจุดมุ่งหมายหลักก็คือการสร้างมาตรฐานสากลเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยเพื่อป้องกันการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของผู้โดยสารเป็นหลักนั่นเอง

ความตระหนักรู้ด้านมาตรฐานความปลอดภัยดังกล่าวได้มีการเผยแพร่และทำความเข้าใจกันในระดับรัฐบาลและผู้ประกอบการธุรกิจการบิน อย่างไรก็ตาม ในบางครั้งมาตรฐานดังกล่าวกลับไม่ได้รับความสนใจจากผู้โดยสาร หรือผู้โดยสารเองมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับมาตรฐานด้านความปลอดภัย อันจะสังเกตได้จากการถกเถียงปัญหาและพยายามหาเหตุผลของผู้โดยสารว่าเหตุใดพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินจึงจำเป็นต้องสั่งให้ผู้โดยสารปฏิบัติตามกฎของสายการบินอย่างเคร่งครัด

การแสดงออกซึ่งความเอาใจใส่เรื่องของความปลอดภัยบนเครื่องบินจึงไม่ได้ถูกจำกัดไว้แค่เพียงผู้ประกอบการธุรกิจการบินเท่านั้น หากองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนยังต้องสร้างความตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยดังกล่าวต่อผู้โดยสารอีกด้วย แต่กระนั้นก็ตาม ระดับมาตรฐานทางความปลอดภัยดังกล่าวได้ถูกตระหนักรู้จากผู้โดยสารมากน้อยเพียงไร จึงเป็นประเด็นปัญหาในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาระดับความตระหนักรู้และศึกษาวิธีการให้ความรู้ด้านความปลอดภัยภายในห้องโดยสารเครื่องบินแก่ผู้โดยสาร ซึ่งดำเนินการโดยบริษัทสายการบินบนทุกเที่ยวบิน

สำหรับประชากรที่ทำการสำรวจในงานวิจัยนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาสาขาธุรกิจการบิน วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ชั้นปีที่ 2 และ 3 โดยผลการวิจัยสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในวิชา Airline Safety Management และเพิ่มศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของสาขาธุรกิจการบิน วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาให้เป็นรูปธรรมและยั่งยืนต่อไป